

Plača vsak delček in velja s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 dn., pol leta 7 dn., četrt leta 4 dn. Izveza doplačuje 25 dn. Naročnina se plača na upravnice „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroska cesta 5. List se dopolnjuje do odgovora. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene lasuratom po dogovoru. Za večerice oglaševanje primeren popust. Nezaprite reklamacije se poštno presle. Čakovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.665. Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

27. številka.

Maribor, dne 6. julija 1922

58. letnik.

Katoliški shodi.

Zgodovina katoliških shodov v Sloveniji vsebuje celo vrsto neoporečnih uspehov poglobitve verskega čustva in krščanskega življenja med ljudstvom. Vojne grozote ter dolgotrajno neurejeno družinsko in družabno življenje je, žal, prizadejalo veliko škode preporodu našega ljudstva. Posurovelost in divjaštvo, nezmerljivost v jedi in pijači, nebrzdano pijančevanje in razposajeno življenje ter splošna otopenost za vse dobro in lepo; vse to je znatno oslabilo krepko odpornost našega ljudstva proti nepravim pojavom povojne dobe in izzvala mlačnost napram dolžnostim in pravicam katoliškega kristjana.

Novo državno-pravno razmerje, kapitalistično-framozonski vpliv, razna protiverska in protiljudska nasilja v vseh panogah javnega življenja so te žalostne vojne posledice še bolj poostriale in podžgale politične strasti v uničujoč plamen splošnega nezadovoljstva. V tem smislu je kulturni napovedani, dasi ne vedno dosledno izvajani kulturni boj izzval ostrine v tako obsežnem razmerju, ki zahtevajo od vsakega pravega katoličana in od vsake prave katoličanke, da z vso resnostjo in trdnostjo odločno zavzame svoje mesto v vrstah boriteljev za zmago vzvišenih katoliških načel.

Zavedati se moramo v polni meri naših dolžnosti napram cerkvi in ljudstvu in z nezmanjšano močjo nastopiti proti pogubnim vplivom brezverstva in odrastkov tega brezverstva ter liberalno-kapitalističnega brezdomovinstva.

Katoliški shodi pomenjajo nekak pregled bojnih vrst katoliških boriteljev. Na teh shodih pride do polnega izraza prava ljudska volja, obenem pa zadobi verska poglobitev nove krepke korenike za vzrast in razširjenje katoliških načel. Ti shodi postajajo močan jez in nerazbojna skala klenega jedra naše plemenite preprodne misli, ki bo kljubovala vsem raznim kulturno-bojnim težnjam.

Svoječas, pred vojno, so se vršili katoliški shodi za Slovenijo v Ljubljani. Komu ob spominu na te veličastne dneve našega katoliškega zmagooslavja ne vtripije še danes zanosno srce, zroč v duhu nepregledne množice naših mož in žena, fantov in deklet! Toda kljub temu, da se je teh shodov udeležilo na desetisoč ljudi z vseh strani Slovenije, bilo je še mnogo, mnogo vernih katoličanov, ki se iz raznih vzrokov zaradi oddaljenosti niso mogli se udeležiti shoda osebno.

Zato se je najprej v ljubljanski škofiji napravil poskus zanesti katoliške shode v posamezna središča na deželi. Ta poskus se je sijajno obnesel in žel obilo dobrih sadov. Tisoč- in tisočglave množice so v kipečem navdušenju ves dan z velikim zanimanjem sledile najboljšim govornikom našega katoliškega izobraženstva.

Orli in Orlice, naš ponos in naše trdno jamstvo za bodočnost, kakor tudi cerkvene organizacije Marijine družbe, tretji red sv. Frančiška ter razne bratovščine in kongregacije, so se udeležile katoliških shodov kot dragoceni biseri vsebinsko polnih in lepih slovesnosti. Ti shodi so bili ponajvečkrat združeni z orlovskimi tabori, kjer je mladina tudi v telovadnih nastopih pokazala svojo sposobnost in umevanje dolžnosti krščanskega življenja.

Tudi pri nas, v bivši Stajerski, se vrše vsenaokoli lepo uspeli in nepričakovano sijajno obiskani katoliški shodi. Navdušenje odseva z radostnih lic naših mož in

katoliško ženstvo v zanosnem vzhicenu sodeluje v pripravah in izpeljavi katoliških shodov.

Na teh shodih se obravnavajo najbolj pereča vprašanja današnjega časa.

Pomen katoličanstva za javno življenje je vsekakor točka, ki je morda še najmanj razširjena med ljudstvom. Zato je povsem primerno, da se ta točka ravno na katoliških shodih vsestransko obrazloži. Če imajo v vseh javnih zadevah svoje prste vmes brezverci, je v toliko bolj potrebno, da se zanima za javnost vsak katoličan in katoličanka.

Eno najvažnejših predmetov, o katerih imajo razpravljati katoliški shodi, je brezdomno katoliška šola. Naše stališče v tem oziru je jasno: Katoliški otrok v katoliško šolo! Odločati, kam naj hodi otrok v šolo, pa imajo stariši in Cerkev, a nikdo drugi. Da pa bo katoliška šola res katoliška, zahtevamo, ker jo tudi s svojimi davki vzdržujemo in ker gre za kri naše krvi, da imajo stariši in Cerkev glavno besedo pri nameščanju učiteljstva. Ni in ne sme biti vse eno, kdo bo vzgojitelj naših otrok. Mi hočemo vedeti, komu izročimo naš zaklad v varstvo in vzgojo! Pouk o katoliški veri more in sme vršiti samo in edino katoliški duhovnik, ne pa sokolsko navdahnjen učitelj.

Pa ne samo šoli obvezna mladina, temveč in še morda bolj zaslučuje vso pozornost šoli odrasla mladina. Mladinske organizacije naj bodo trdna krščanska podlaga in priprava za bodoče življenje. Mladinske zveze, organizacije Orlov in Orlic, katerim ob boku naj stoji cerkvena organizacija, naj prepoje vso našo mladino z navdušenjem za vse dobro, lepo in plemenito.

Se posebno važna naloga katoliških shodov pa je razširjenje katoliškega časopisja. Ako ne bomo imeli dobro gnotno podprtega in razširjenega časopisja, je za stonj ves naš trud. Časopis prodre dandanes v vse kote narodnega ozemlja, vsaka gorska koča čita časopisje. Če pa ne bomo imeli dovolj in vsestransko razširjenega časopisja, nas bodo nasprotniki preplavili in postopno zastrupljali dušo za dušo ter odtujili veri in domovini. Zato je katoliški tisk izredne važnosti za razširjenje in poglobitev katoliških načel. Vsakega pravega ljudomila in katoličana sveta dolžnost je, da naroča le samo katoliško časopisje in pridobiva novih naročnikov! Podpirati moramo katoliški tisk gnotno in moralno, z denarjem in z marljivim dopisovanjem!

To so glavne naloge katoliških shodov in v tem znamenju, v znamenju sv. križa, je zmaga krščanskih načel!

Kat. shod pri Sv. Roku.

Veličastveni shod katoliškega ljudstva pri Sv. Roku nad šmarnsko dolino v nedeljo, dne 2. t. m. je že po svojem miljeju in obeležju imel značaj pravega tabora izza časov, ko so se naši predniki zbirali na visokih in utrjenih hribovih v obrambo svoje svete vere in svojega življenja in imetja proti nevernikom, divjim Turkom.

Na predvečer so vsenaokrog po bližnjih gričih plapolali kresovi in pokali topiči. Drugi dan, v nedeljo, pa so že v zgodnjih jutranjih urah valovile silne množice proti Smarju. Okrog 9. ure dopoldne se je v Smarju na postaji razvil imponanten spreved z godbo na čelu. Ob silnem vzhicenu in navdušenju ljudstva so korakali Orli in Orlice, za njimi Marijine družbe in druge organizacije. Kakor grom so doneli neprestani vzkliki:

In vsakomur, ki me obišče, ga pokažem in pravih:

«Da, to je bankovec za milijon funtov zlata! — Pa v celem svojem dragocenem življenju je kupil samo le eno stvar, — in ta stvarca je neizmerno dragocenejša ko cel milijon funtov zlata! —»

Izkušnje gospoda Williama.

Angleški spisal Mark Twain.

I.

«Da torej nadaljujem svoje pripovedovanje, — tako mi je pravil prijazen gospod Williams iz New-Yorka — bridke izkušnje sem doživel tistikrat, ko je škrlatica razsajala v mestu in so vse matere malodane zblaznele od strahu in skrbi za svoje otroke. — Sedeli smo na vrtu, moja žena z malo Penelopo v naročju in jaz, in otrok je grizel borovo tresko in si jo tiščal med zobe, kakor pač imajo otroci navado, da vse nesejo v usta, kar jim pride pod roko.

Dejal sem ženi: «Dragica, če bi jaz bil na tvojem mestu, bi ne pustil grizti otroku borove treske!»

«Kaj je neki huđega na tem!» je odgovorila in se pripravljala, da vzame otroku tresko. — Zenske pač ne morejo slišati najpametnejše besede, pa da ne bi ugovarjale, — omožene namreč.

Odvrnil sem:

«Zivelo krščansko ljudstvo! Ziveli Orli! Zivio dr. Korosček! Zivela jugoslovanska država!» itd.

Ob lepo okrašenih kapelicah so se pomikale navdušene množice po strmi poti navzgor k sv. Roku. Pred cerkvijo je bil postavljen oder za božjo službo in za govornike ter oder za pevce in godbo. Izpred odra pa so se razgrnile v pestrem valovanju nepregledne množice ljudstva.

Preč. g. dr. Anton Jerovšek iz Maribora je nato imel lepo pridigo o vzgoji v obrambo vere in vzglednega krščanskega življenja ter rotli matere naj ne puščajo svojih otrok v brezverska društva, kjer se vzgajajo janičarji vere in naroda. Po pridigi pa je imel preč. g. prof. Vreže slovesno sv. mašo ob asistenci domačih č. gg. kaplanov. Močan pevski zbor je poveljal lepo cerkveno slavnost.

Govori.

Po sv. maši je preč. g. prof. Vreže otvoril zborovanje v zanosnem govoru in prisrčno pozdravil tako v obilnem številu navzoče može in žene ter mladino. Imenoma je omenil Orle in Orlice (Ziveli Orli!), Marijine družbe (Zivela Marijina družba!) in druge navzoče skupe. Istotako toplo je pozdravil prisotne župane in obč. odbornike (Ziveli!), dr. Jerovška, dež. sod. svetnika dr. Lavrenčiča, prof. Vesenjaka, urednika Smodeja in poslanca Zebota. Vsako teh imen je ljudstvo sprejelo z burnimi živio-klici. Ko pa je gospod profesor omenil ime neumorno delavnega, za splošno slovensko in jugoslovansko stvar velezaslužnega našega voditelja dr. Korosčka, so završali navdušeni in burni vzkliki «Zivio dr. Korosček!», ki so se neprestano ponavljali.

Na predlog župana okoliške občine Smarje g. Golčmana je bil izvoljen za predsednika shoda g. prof. Vreže, za podpredsednika pa župan g. Roškar iz Sv. Križa pri Slatinu in g. bivši poslanec Vrečko iz Ponikve.

Nato je pozdravil shod v imenu okoliške občine Smarje g. župan Golčman, ki je v svojem govoru povdaril, da stoji katoliško ljudstvo trdno na braniku proti sovražnikom vere in Cerkve in ne bo dopustilo blatenja katoliške vere ter odpravo verouka iz šol. Svoj govor je sklenil: «Bog živi vse verne in odločne ljudi!» (Bog živi! Ziveli!)

Dež. sod. svetnik g. dr. Lavrenčič iz Kozjega je uvođoma opisal boj, ki se bje med Kristusom in satanom, med katoličanstvom in Velikim Orientom framozonc v Parizu. Prostozidarji so že pred vojno mislili, da so krščanstvo že notranje uničili, čim so se polastili državne moči v ta namen. Dokazano pa je, da je katoličanstvo tem trdnješe. Če katoličani popuste v svojem državljanstvu, pa mora razpasti država. Kjerkoli se je zrušila država, se je to zgodilo zato, ker ni katoličanstvo imelo dovolj vpliva na javno življenje. Tudi danes se katoličanstvo potiska iz javnega življenja, ker se noče zasužnjiti. Zato smo izgubili šolo, duhovnik pa mora celo v cerkvi paziti, da ga zloglasni «kanceliparagraf» ne spravi v ječo. Ker se torej omejuje duhovščini v njenem delovanju, je zavladalo splošno pohujšanje in mlačnost pri večjem delu katoličanov. Tako daleč sme prišli, da se uradništvo boji celo opravljati svoje verske dolžnosti. Temu je mnogo kriva tudi slaba vzgoja. Zgodilo se je, da je Sokolič vrgel Orliča. Sokoličeva mati je svojega «nadebudnega» sinka zato pošteno našeskalala. Kaznovani Sokolič pa je dejal svoji materi: «Ti si tudi «čukica», ker braniš «čuke». In kje se navzema otrok take predrznosti, če ne tam, kjer bi kršč. ljubezen morala imeti glavno besedo, v šoli! Vzgoja

«Ljubček, znano je, da je borov les najmanj redčen izmed vsega, kar bi se moglo dati otroku v usta!»

Roka, ki je prijemala za tresko, se je ustavila in je pustila les otroku.

«Sam dobro veš, da to ni res! Sam dobro veš! — Vsi — zelo je poudarjala besedico vsi — vsi zdravniki pravijo, da je borova smola najboljšje krepilno sredstvo za slabotno hrbtenico pri otrokih in za bolne ledvice!»

«Ah — oprost! Nisem te razumel! Nisem vedel, da ima naša Penelopa slabotno hrbtenico in da boleha na ledvicah in da je zdravnik priporočal —»

«Kdo pravi, da ima otrok slabotno hrbtenico in bolne ledvice —?»

«Dragica, — ti sama si to rekla!»

«Kaj takega —! Nikoli nisem tega rekla!»

«Ampak — ljuba Karolina, pred dvema minutama si dejala, da —»

«Ničesar nisem dejala! Kaj mene briga, kaj sem dejala! — Prav nič huđega ni na tem, če grize otrok borovo tresko, ako le hoče! Ti to dobro veš! Le naj jo grize in grizla jo bo, moja Penelopa! — Takole —!»

In djala je otroku tresko nazaj v usta.

«To mi zadostuje, ljuba moja žena! Uvidevam tvoje razloge in klanjam se tvojemu razumu in tvojim izkušnjam in šel bom in naročil še danes dva ali tri sežnje najboljšega borovega lesa. Moji otroci ne smejo ničesar pogrešati, kar bi —»

«Oh, prosim te, pojdi v svoj urad in pusti me pri

LISTEK.

Bankovec za milijon funtov zlata.

Angleški spisal Mark Twain.

(Dalje.)

«Poskusite me, o — le samo poskusite me, takole za trideset, štirideset let in če —»

«Dobro, dobro! Pa poskusimo! No, — vzemite si jol!» —

«Ce sva bila srečna?»

Ni besed v slovarju, ki bi mogle popisati najino srečo! — In ko je London par dni pozneje zvedel vso zgodbo, moje dogodivščine z milijonskim bankovcem, in kako se je stava končala, vprašate, ali so govorili in se zabavali —?

Pa še kako!

In bogati oče Porcijin je šel s tistim dragocenim papirjem na banko in banka mu ga je izplačala, ga razveljavila in mu ga podarila v spomin in on ga je poklonil nama za poročno darilo — med mnogimi drugimi darili seve — in djala sva ga v okvir in sedaj visi na odličnem mestu v najini sobi.

Kajti s tem bankovcem sem zaslužil svojo Porcijo. Če bi ga ne bil dobil na posodo, bi ne bil ostal v Londonu, bi ne bil prišel v poslanikovo hišo in bi ne bil nikoli srečal Porcije.

Brez srčne kulture je podivjanje mladine. Tako se države ne zidajo, nego rušijo. V časopisu dan na dan čitamo o raznih lumparijah, a nikomur se ne zgodi ničesar. Celo odlikovani so! (Res je!) Treba je prepoznati vse javno življenje s krščanskim duhom in z ljubeznijo do bližnjega. Zato dajte svobodo cerkvi, pa bo tudi ona mogla dati državi zveste in poštene državljane. H koncu je govornik priporočal Marijine družbe in tretji red ter z vzklikom: «Bog živi!» zaključil svoj lepi govor, spremljan z viharnimi živio-klic!

Predsednik gospod prof. Vreže se je v imenu zborovalcev zahvalil govorniku in podal besedo g. prof. Vesenjaku.

G. prof. Vesenjak je z vzgledi podprl svoj skrbno sestavljen referat o katoliški šoli. Mati, ki je rodila otroka, ve, da je ta otrok njen in božji, ona mu je sklepala ročice k Bogu in ona ne bo dopustila, da zgine duh, ki veje iz vsega našega dejanja in nehanja, duh krščanstva. Zato si ne bo dala iztrgati iz rok svojih pravic do vzgoje. Vzgoja bodi torej roditeljska in verska. Šola z državnim vzgojo ne vzgaja državljanov, ampak podanike, sužnje. V šoli se začnejo puščajo kateheti, toda duhovne vaje za mladino se vedno bolj omejujejo. Dogaja se celo, da Sokoli vodijo šolsko mladino ob nedeljah dopoldne na telovadišče samo zato, da jih odtegnejo od duhovnih vaj in božje službe. Mi zahtevamo, da bodi krščanska šola od najnižjih razredov ljudske šole do najvišjega vira znanosti in vede verska in v teh šolah naj samo od cerkvene oblasti postavljeni kateheti poučuje veronauk. (Živio!)

Po zahvali in resumeju je g. prof. Vreže podal besedo naslednjemu govorniku.

Dr. Korošec, ko se je polegel prvi orkan navdušenja in živijoklicev, je v temperamentnem govoru označil stališče in razmerje katoličanstva napram državi. Kakor se bodo upravljači države zadržali napram katoličanstvu, tako se bomo tudi mi zadržali napram njim. (Viharno odobravanje). Svoj boj bomo izvojevali in bomo dosegli, kar zahtevamo. Mi smo dali državni upravi več, kot pa je ona nam dala. (Tako je!) Ne zahtevamo nič več, kot ravnopravnost. Nočemo pa biti zapostavljeni niti morda številnejšim drugovrnikom. (Tako je!) Boj je hud, toda zmaga mora priti, katoliška načela morajo zmagati. Treba pa je prave Jovove potrpežljivosti. Četudi desetkrat pademo, bomo vendar še tudi enajstič vstali. Zato vsak na svoje mesto in mladino v sredo! (Burni in viharni živijoklici!) — Govor našega voditelja g. dr. Korošca bo prinesla «Straža» v celoti.

V imenu zborovalcev se je govorniku zahvalil g. prof. Vreže in obljubil, da se bomo ravnali po njegovih besedah.

Nato je gospod urednik Smodej razmotril o organizaciji katoliške mladine. Sicer je res, da ni boljše organizacije od organizacije katoliške Cerkve. Vendar so naši predniki grešili, ker niso ustanavljali mladinskih organizacij. Zato so nas nasprotniki v tem oziru prehiteli. Zato je tudi naš boj znatno otežkočen. Oči vseh so uprte v mladino. Njo nam hoče iztrgati svobodomiselnost in naša dolžnost je, da obnovimo in pživimo vse naše mladinske organizacije in ustanovimo nove. Zlasti je treba obrniti vso našo pozornost na izobrazbo. Čim bolj bo naš narod kulturno razvit in izobražen, tem manjši bo vpliv nasprotnikov na mladino. Izobražena in globoko verna mladina se ne bo pustila zapeljati. Brez vere pa je svet velika luknja razbojnikov. (Tako je!) Irci se imajo danes zahvaliti za svojo zmago nad angleški tiranstvom ravno svoji izobrazbi in katoličanstvu. Češčenje Matere božje na Irskem je pomagalo k uspehom tudi v političnem oziru. Bodimo otroci Marije in njena priprošnja nam bo pomagala, če prej ne, ob smrti ur! Obenem pa se moramo zavedati svoje narodnosti in slovenstva. Rožni venec, bele cerkvice po naših gričih so sestavni del in milje slovenstva. Če to izgubimo in vero iz src, postanemo sužnji in o slovenstvu ne bo več duha ne sluha. Ustanovljamo izobraževalna društva, v njih gojimo našo slovensko pesem in nudimo mladini pošteno zabavo in veselje. V orlovskih organizacijah naj se krepki naša volja, ker ravno z voljo je zmagoval Napoleon. (Živio

Orli!) Orlovski zlet v Brno naj pokaže, da nismo sami in da stojte ob naši strani silne množice velikih narodov. (Odobravanje).

Nato je gospod poslanec Žebot poročal o časopisu in tisku sploh. Strup, ki ga širi protiversko časopisje, se mora uspešno izpodbiti samo z močnim katoliškim časopisjem. H koncu je priporočal govornik zbiranje tiskovnega sklada za katoliško časopisje. Proč s protiverskimi listi iz naših družin! Sinite in naročajte samo katoliško časopisje! (Živio!)

Končno je g. Sedivy, vfučiliščenik iz Beograda, v navdušenem in splošno odobravanem govoru pozval navzoče, naj kres, ki je zapaljen z današnjim shodom v njihovih srcih, raznesejo zborovalci širom naše domovine in ga ne puste pogasiti. Katoliška visokošolska mladina v Beogradu pozdravlja današnji shod in tudi pošteno srbstvo se veseli uspehov krščanskih načel. (Živio!)

Sklepni govor je imel gospod profesor Vreže ter z pesniškim zanosom veličal pomen katoliških shodov za naše ljudstvo.

Nato je gospod urednik Smodej resumiral vsebine govorov in na podlagi teh utemeljil navdušeno sprejete resolucije, ki jih prinašamo na drugem mestu.

Po končanem sporedu je preč. gospod kanonik in dekan Bohanec izvršil posvetitev k presv. Srcu Jezusovemu in opravil litanije, nakar se je lepo uspeli in z do 20.000 ljudi obiskani shod mirno razšel.

Vtisi tega shoda so se vsakemu udeležencu globoko zasadili v srce. Tih vtisov ne zbrise več nobena moč in obilni plemeniti sadovi tega shoda ne morejo izostati. Bog plačaj prirediteljem, govornikom in udeležencem na njihovem trudu!

KATOLISKI SHOD ZA VELIKONEDELJSKO

DEKANIJO

in

ORLOVSKI TABOR SREDISKEGA OKROZJA

se vrši

v nedeljo, dne 16. julija 1922 v Središču.

—o—

SPORED:

1. Ob 8. uri sprejem Orlov in gostov na kolo-dvoru.
2. Ob pol deveti uri sveta maša v kapeli.
3. Po službi božji slavnostno zborovanje z govori:
 - a) Krščanska šola. Gosp. prof. Vesenjak.
 - b) Katoliški tisk. Gosp. dr. Anton Jerovšek.
 - c) Katoliška organizacija. Gosp. p. Pavel iz Maribora.
 - d) Vera v javnem življenju. Gosp. narodni poslanec Žebot.
4. Popoldne ob 2. uri večernice. — Ob 3. uri tabor središkega orlovskega okrožja.

Pred volitvami v oblastne skupščine.

Vlada je objavila v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 10. junija t. l. zakon o volilnih imenikih. Ker se bodo, kakor smo izvedeli iz prvih virov, vršile volitve v takozvane oblastne skupščine že prvega, odnosno drugega oktobra t. l., je potrebno, da se naši somisijeni, zaupniki, župani in občinski odborniki podrobneje seznanijo z določili omenjenega zakona.

1. Splošna določila.

Z navedenim zakonom se bo v Sloveniji vpeljal — stalni ali trajni volilni imenik, kakor je običajen v Srbiji. Pri sestavljanju volilnega imenika se vzame za osnovo tisti imenik, ki je tvoril podlago za volitve v ustavotvorno skupščino leta 1920. V teku enega meseca po dnevu, ko je stopil ta zakon v veljavo, torej v dobi od 20. junija do 20. julija, morajo občinski uradi sestaviti prvi stalni volilni imenik. Pet dni po poteku tega roka mora občinski urad predložiti volilni imenik v dveh izvornih izvodih pristojnemu sodišču 1. stopnje (okrajnemu sodišču). V volilni imenik se vpišejo

uradoma vsi, ki imajo po zakonu volilno pravico, če so bivali najmanj 6 mesecev v dotični občini. Ta določba pa ne velja za uradnike in javne nastavljenice, ki se vpišejo pač tam, kjer ravno službujejo.

Občinski uradi morajo volilne imenike popraviti vsakoletno med 1. in 31. januarjem. Oni, ki so volilno pravico pridobili, se vpišejo, drugi, ki so jo izgubili, se pa črtajo. Vojake, ki so odslužili svoj rok, vpiše obč. urad sam.

Od sodišča končno veljavno potrjeni imeniki se razgrnejo na vpogled tako pri občinskih uradih, kakor tudi pri okrajnih sodiščih. Razgrnitev imenika mora občinski predstojnik razglasiti na običajen način.

2. Reklamacijsko postopanje.

Če kdo ni vpisan v volilni imenik, lahko zahteva ustmeno ali pismeno od občinskega predstojništva, da se ga vpiše. Pri sodiščih se zamore vpisovanje zahtevati le pisмено. Ustno zahtevo mora občinski predstojnik vpisati na zapisnik. Vsakdo, ki zahteva kak popravek, sme zahtevati od občinskega predstojnika tozadevno potrdilo. Občinsko predstojništvo mora reklamiranca odgovoriti v petih dneh. Za dokaz volilne upravičenosti morejo služiti le polnoveljavne listine (izpiski iz cerkvenih knjig, izpričevala, potrdila itd.). Dokazilnih listin ni treba kolekovati.

Vse naše somišljenike prosimo in pozivamo, da se čimprej zanimajo za sestavo volilnega imenika. Preprišajo si naj po možnosti volilne imenike za volitve v ustvotvorno skupščino (1920). Kdor pri zadnjih volitvah ni bil vpisan v volilni imenik, naj skrbi, da se ga bo vpisalo. Krajevni odbori naše stranke naj pridno razpravljajo o vprašanju sestave volilnih imenikov.

Naša zborovanja.

SHOD DR. KOROŠCA NA GOMILSKEM.

Tako veličastnega dne, kakor letos na Petrovo Savinjska dolina že leta ni imela! Krog 2000 ljudi se je zbralo v Grajski vasi pri Gomilskem. Po cerkvenem opravilu in slovesni procesiji je okrog 11. ure v okrašen velikanski uti gospoda Šlandra okrajni načelnik Kmetске zveze Avgust Marovt otvoril zborovanje in dal besedo dr. Korošču.

Izvajanja dr. Korošca.

Dr. Korošec je bilal sramotno nedelavnost sedauje vladne večine, ki ji v svojem 20letnem političnem delovanju ni našel primere. Pokazal je na največjo ravo v naši državi, na nemirno Makedonijo, kjer je nezadovoljnosti krivo predvsem nesposobno uradništvo. Pri tem se je dotaknil vpada bolgarskih četašev v Makedonijo. Obsojamo ta vpad v našo državo, a obsojamo tudi hujskanje nekaterih listov, ki hočejo spraviti našo državo v nove spopade s sedanjo Bolgarijo, dasi bi morali vedeti, da Bolgarska s svojimi 8000 prostovoljnimi vojaki vpada četašev ni mogla zabraniti. A še bolj obsojamo surove napade mladih jugofašistov, ki državno misel zlorablajo za svoje pretepaške namene. Govoreč o Bolgariji, nam je podal izredno zanimivo sliko notranje ureditve te kmetске države. Agrarna reforma je tam že izvedena; nikdo ne sme imeti nad 30 ha zemlje; gozdno gospodarstvo vodijo pod državnim nadzorstvom lesne zadruge z lastnimi uradniki. Izvedena je dolžnost dela. Namesto vojaške obveznosti imajo zakonito obveznost dela. Fantje služijo osem mesecev v posebnih delavskih bataljonih, ki gradijo ceste, mostove, železnice ter se učijo kmetijstva. Bolgarija ima danes najlepše ceste, železnice državo ne stanejo mnogo, kmetijska izobrazba napreduje. Zenske služijo štiri mesece v domačem okraju in opravljajo dela, ki spadajo v njihov delokrog, se učijo gospodinjstva, postrežbe bolniškom; skoro v vsaki vasi imajo za bolniško postrežbo izobražene ženske. Dolžnost in ureditev dela je v kratkem času bolgarsko gospodarstvo prenovila in bolgarski narod povzdignila. In to z majhnimi stroški. Pri nas pa se pri ogromnih državnih izdatkih cestarji odpuščajo, bolnišnice zapirajo, kmetsko, delavsko in obrtniško ljudstvo obubožava. Govoril je dalje o škodljivem državnem posojilu; ki ga noče vlada najeti, o vo-

miru! Človek ne more ziniti niti najnedolžnejše opazke, pa se prepiraš in prepiraš, da nazadnje že sam ne veš več, kaj govoriš. — Sploh pa ti tega nikdar ne veš!»

«Jako dobro! Naj bo, kakor ti hočeš! Ampak v tvojih besedah —»

Pograbila je otroka in odvršala kakor nevihta — Samemu sebi pa nisem hotel govoriti, zato sem zausta sredi stavka in se molče napolil v svojo sobo.

K večerji je prišla žena bleda ko prt.

«Oh, Mortimer —!» je zaihtela.

«Za božjo —! Kaj ti je, ljubček?»

«Ze zopet eden —! Sosédov George jo je dobil —!»

«Kaj je dobil?»

«Škrлатico —!»

«Škrлатico —?»

«Da! — In čisto v naši bližini stanuje —!»

«Je kaj upanja, da ozdravi?»

«Nobenega na vsem svetu! — Oh, kaj bo z nami —!»

Po večerji je prinesla pestunja malo Penelopo, da nama vošči lahko noč in zmoli večerno molitev na materinem krilu, kakor je bila naučena.

Sredi molitve je nalahko zakašljala.

Žena je otrpnila od smrtnega strahu —.

Pa v hipu je bila spet vsa po koncu in je kipela mrzlične delavnosti.

In najprvo je odredila, da mora Penelopina zibelka iz otročje sobe — imela sva še enega otroka, fant-

ka — v najino spalnico. Sama je šla, da nadzoruje preselitev. Mene je seveda vzela seboj.

V največji naglici smo se selili. Za pestunjo smo postavili posteljo v sobici poleg naju.

Spravljal sem se spat —.

Kar zastoče moja skrbna soproga, da bo sedaj najin fantek v otročji sobi brez nadzorstva in postrežbe celo noč — «in kaj, če bi — zbolel —!»

Spet je prebledela, ubožica.

Odnesli smo torej Penelopino in pestunjino posteljo nazaj v otročjo sobo. — Da pa bi bila v teh nevarnih in resnih trenutkih blizu svojih ljubčkov, sva si za silo in z velikim trudom postavila najina ležišča blizu njih v sosedni sobi.

Selili in prenašati tri, štiri postelje, to ni mala stvar! Utrudilo me je in zadovoljen, da je tako dobro poskrbljeno za otroka, sem se spravljal na svoje zasilno ležišče s čuvstvi človeka, ki si je pošteno zaslužil svoj počitek.

Hipoma pa pride moji soprogi strašna misel.

«Kaj, če bi se fantek dobil škrлатico od Penelope?!»

Ta misel ji je pognala nov strah po vseh udih.

Nemudoma sem moral spet iz postelje in nismo ji mogli zadosti naglo spraviti Penelopine zibelke iz otročje sobe. Sama je pomagala in v svoji nepotrpežljivi naglici skoraj polomila zibelko. Z zibelko vred smo selili seve tudi najina ležišča in pestunjino posteljo. Saj smo vsi hoteli biti blizu bolnemu otroku.

Selili smo se po stopnicah doli v pritličje. Potoma —

sredi temnih stopnic — pa se spomne žena, da spoda ne bo prostora za pestunjo. In vendar je bila njena prisotnost in pomoč nad vse potrebna.

Obrnili smo se torej sredi stopnic in se napolili z vso prtljago — zibelko, tremo posteljima in pripadajočo posteljnino — še enkrat v najine sobe.

Po brezkončnem prestavljanju in postavljanju in premikanju je bila nazadnje vsaka stvar na svojem mestu in oddahnil sem si globoko, češ, sedaj pa zares pojdem spat, in srečnega sem se počutil, kakor ptičica, ko po dolgem letanju spet najde svoje gnezdo.

Preden sva legla, je še pohitela soproga k fantku v otročjo sobo, da vidi, kako tam stvari stojte.

Vsa preplašena prihiti nazaj.

«Zakaj neki fantek tako spi —?»

Rečem jej:

«Dragica, najin fantek hvala Bogu vedno spi kakor polh.»

«Vem, vem! — Pa nekaj posebnega se mi zdi je nocoj njegovo spanje —. Zdi se mi, da spi in diše tako — tako — sumljivo pravilno —. Oh, to je peš strašno —!»

«Ampak, ljuba žena, pomiri se, fantek vedno pravilno diše!»

«Vem, vem! — Pa nekaj strašnega je nocoj na njegovem pravilnem dihanju! — Pestunja je vse premlada in neizkušena. Marija — Marija je bila naša dolgoletna, izkušena dekla — mora ostati pri njej, da boče pri roki, če bi se kaj zgodilo!»